

Neurochirurgie

Normale druk hydrocephalus (NPH)



Wat is hydrocephalus?

Hydrocephalus is een **opstapeling van vocht in de hersenen**. Het overmatig vocht leidt tot een verhoogde druk op de hersenen, welke beschadiging van het hersenweefsel kan veroorzaken. In het verleden werd hydrocephalus vaak benoemd als 'waterhoofd', hoewel het vocht cerebrospinaal vocht (CSV) is, en geen water.

Er bestaan **twee vormen van hydrocephalus bij volwassenen**: aangeboren hydrocephalus en normale druk hydrocephalus (NPH).

Wat is NPH?

De oorzaak van normale druk hydrocephalus is onbekend. Mogelijks is de opstapeling van CSV gerelateerd aan een probleem in de ventrikels (hersenholten) of een onderliggend gezondheidsprobleem dat de doorbloeding van de hersenen beïnvloedt (hartproblemen, hoge cholesterol,...). NPH komt voornamelijk voor bij mensen vanaf 50 jaar of ouder.

Symptomen

Triade van Hakim

Het eerste en meest voorkomende symptoom van NPH is meestal moeilijkheden bij het stappen, welke kan gevolgd worden door milde dementie en urinaire incontinentie.

1. **Loopstoornis**: dit is vaak het meest uitgesproken en eerst zichtbare symptoom. Patiënten vertonen kleine schuifelende stappen, gevoel van zware voeten en neiging tot vallen.
2. **Mentale achteruitgang**: in de vorm van verminderde interesse in dagelijkse activiteiten, vergeetachtigheid, moeilijkheden in dagelijkse routinetaken en verlies van korte termijngeheugen.
3. **Urinaire incontinentie**: in de vorm van regelmatige en dringende behoefte om te plassen. Soms is de behoefte zo dringend dat men de urine niet meer kan ophouden. Sommige patiënten zullen echter nooit blaasproblemen ontwikkelen.

Het stellen van de diagnose 'Normale druk hydrocephalus' is niet eenvoudig en wordt daarom soms foutief gediagnosticeerd als Alzheimerdementie, ziekte van Parkinson of een andere vorm van dementie.

De diagnose wordt gesteld op basis van de anamnese en klinisch onderzoek en vervolledigd met een aantal technische onderzoeken:

1. **Anamnese/klinisch onderzoek**
Looptest
Geheugentest (MMSE)
2. **CT of MRI** van de hersenen
3. Evacuerende **lumbaalpunctie** met drukmeting
4. Cisternografie (isotopenonderzoek)

Self assessment vragenlijst

1. Mijn voeten zitten vast aan de grond als ik stap?

ja nee

2. Ik heb moeilijkheden om mijn evenwicht te bewaren als ik wandel of omdraai?

ja nee

3. Ik val regelmatig, maar heb geen bewustzijnsverlies?

ja nee

4. Ik heb moeilijkheden om mijn aandacht te bewaren?

ja nee

5. Ik heb moeilijkheden met dingen te onthouden?

ja nee

6. Ik heb vaak het gevoel dringend te moeten plassen?

ja nee

7. Ik heb urinaire accidentjes gehad?

ja nee

Behandeling

De behandeling van hydrocephalus kan alleen maar chirurgisch. Deze berust op het omzeilen van de belemmering door het maken van een rechtstreekse verbinding (shunt) van de

hersenkamers naar de buikholte of naar het hart via een ader in de hals.

Zo'n shunt bestaat uit een slangetje dat wordt ingebracht in de hersenkamer, een ventiel met een reservoir en een afvoerend slangetje voor de buikholte of het hart. Het reservoir wordt vaak "pompje" genoemd, maar eigenlijk is het een drukventiel. Er gaat alleen maar CSV stromen wanneer een bepaalde druk in de hersenkamers wordt overschreden. De voelbare verdikking in het systeem geeft de behandelend chirurg de mogelijkheid om de functie van het systeem te testen. Normaal kan het "pompje" worden ingedrukt en komt het vlot weer op.

Complicaties

Het inbrengen van een shunt neemt niet, zoals bij veel andere chirurgische behandelingen, de oorzaak van hydrocephalus weg. Er wordt alleen een oplossing gemaakt voor de afvoer van het hersenvocht, dat anders niet kan wegstromen. Er kunnen zich daarbij problemen voordoen, die een nieuwe operatie aan de shunt (een zogenaamde revisie-operatie) noodzakelijk maken.

Een geduchte complicatie is infectie. Een shuntsysteem is een vreemd lichaam, waarop bacteriën zich kunnen gaan vastzetten. Het geven van antibiotica helpt dan meestal niet meer.

Dienst neurochirurgie

Neurochirurgen

dr. Ricky Rasschaert
dr. Eno Lavrysen

Gespecialiseerd verpleegkundige

Kelly De Munck

Secretariaat

Julia Wrona

www.dr-rasschaert.be

www.drlavrysen.be

Je kan telefonisch een afspraak maken via
03 890 16 74 of [via het patiëntenportaal](#).

CAMPUS BORNEM

Kasteelstraat 23 | 2880 Bornem
03 880 90 11

CAMPUS WILLEBROEK

Tisseltsesteenweg 27 | 2830 Willebroek
03 880 90 11

ref.: 50006272

versie: 20/09/2024

foto's & illustraties: Adobe stock

eigenaar: dr. Ricky Rasschaert campus Bornem
(bron: www.nvvn.org)

v.u.: Sofie Vermeulen, communicatieverantwoordelijke

Maatschappelijke zetel:
vzw AZ Rivierenland | 's Herenbaan 172 | 2840 Rumst
RPR 0416 851 659 | Erkenningsnummer 104 | Bevoegde rechtbank: Antwerpen

www.azrivierenland.be | info@azr.be

